

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendő: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Murántul és Muraköz heti értesítője
Informativni tednik za Prekmurje i Medjimurje

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyílttér 1.50 dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

Az előfizetési bérlet a kifejezett felmondásig fennáll.

IX. Évf.

Murska Sobota, 1930. szeptember 7.

36. Szám.

Fontos nyilatkozat hangzott el Blédben.

Az alábbiakban leközlünk olvasóink számára egy nagy feltűnést keltő nyilatkozatot, amelyet egy magasrangú, jól értesült diplomáciai személyiség adott a „Novosti” című újság blédi munkatársának. A nyilatkozat annyival is inkább fontos, mivel a Népszövetség őszi ülésének küszöbén van, s az adott nyilatkozat részben ide is vonatkozik.

Mint ismeretes ezen az őszi ülészen Genfben szóba kerül a Briand-féle Páneurópára vonatkozó tervezet is, melyet a jugoszláv kormány a legmesszebb menő támogatásban fog részesíteni. A jugoszláv kormány álláspontját maga Marinkovics Vojislav dr. külügyminiszter fogja képviselni, ki e hó végén a Bléd melletti Begunjből Beográdba fog érkezni, de onnan rövid tartózkodás után Genfbe utazik a Népszövetség ülésére.

Ezek érintése után a nyilatkozat áttér a bolgár politikai viszonyokra.

A jugoszláv kormány álláspontja Bulgáriával szemben várakozó, mert elintézést nyert ugyan a kettős birtokosok kérdése, — *de nem lett még mindig elrendezve a legsúlyosabb kérdés, a makedon forradalmi komité működésének kérdése.*

Ezt igazolja a szófiai angol követ nem rég átadott demárása is.

Már pedig, a jugoszláv kormány nem fogja tovább ölvetett kezekkel tűnni a makedon komité véres kihívásait, hanem a legerélyesebben fogja a Népszövetségtől követelni, hogy a Balkán békéjének megbontói ellen azonnal interveniáljon.

Abban az esetben azonban, ha a Népszövetség beavatkozása nem jár eredménnyel, — *szabad kezet kapnak Bulgáriával szemben.*

Ami a legutóbbi a magyarországi és ausztriai Habsburg manifesztációkat illeti, ezeket megtiltani senki sem tudja, annak ellenére, hogy azok meglehetősen nyugtalanítják a közvéleményt.

A Habsburgok restaurációja azonban a békeszerződések flagráns megsértése lenne és ezért úgy a jugoszláv állam, mint a kisantantnak is jogában áll, hogy

Politikai hírek.

Öfelsége a király a minisztertanács elnökének előterjesztésére Dunjics Radoszláv dunai bánt a miniszterelnökség legfelsőbb inspektorává nevezte ki, az első fizetési csoport első kategóriájában.

Ugyancsak legfelsőbb elhatározásával kinevezte a Király Matits Szvetomir nyugalmazott tábornokot, volt zágrebi hadtest parancsnokot dunai banná.

Jankovics Kosztav vezérinspektort saját kérelmére nyugállományba helyezték.

A Népszövetség szeptemberi ülészakára összeállították azoknak a delegátusoknak a névsorát, akik az ülészen részt fognak venni. A delegáció vezetője dr. Marinkovics Vojislav külügyminiszter. A külügyminiszter Blédben már megtette jelentését Öfelségének az összes ügyekről, melyek a Népszövetség mostani ülészen elő fognak fordulni s el távozt Blédből. Most az ott működő külügyminiszteri irodát beszüntették, amely csaknem két hónapig működött Blédben.

A Népszövetség tanácsa szeptember 8.-án ül össze. A Népszövetség ülészenak programját már végleg megállapították. A Népszövetség tanácsa szeptember 8.-án ül össze és ezen a napon Briand francia külügyminiszter beszámol az európai szövetség létrehozataláért megindított eddigi akció eredményéről. Eddig tizenöt állam jelentette be, hogy Briand programját támogatja és képviselőit elküldi a tanácskozásokra.

Romániában nagy politikai változások lesznek. A lapok egyhanguan arról írnak, hogy a Maniu kormány le fog mondani s Titulescu vezetésével új párt alakul, mely át fogja venni a kormányt.

szükség esetén fegyveres erővel is interveniáljon.

A magyar politikusok bizonyára elég józanok ahhoz, hogy nem engedig meg ezt a kalandot, amely Magyarországnak ártana legjobban. A jugoszláv kormány mindazonáltal azt hiszi, hogy ez a kérdés az állandó manifesztációk ellenére is a gyakor-

A kurd felkelés. A felkelő kurd törzsek az Ararat hegyvidéken egyre veszítenek harci kedvükből, mert a török bekerítették őket s már élelem és vízhiányt szenvednek. Az utóbbi időben még a fegyelem is meglazult köztük s már kezdik saját vezető embereiket is leöldösní. A török hadvezetőség véleménye szerint egy-két nap múlva valamennyi kurd felkelő megadja magát.

Indiában a helyzet ismét súlyosbodott, a kibontakozás lehetőségei megnehezültek.

Lengyelország. Egy nagy amerikai újság közli azt a feltűnést keltő hírt, hogy Lengyelország nemsokára anektálja Litvániát. Állítólag a lengyelek ehhez megkapták Franciaország, Esztország, Lettország és Németország beleegyezését. Németország hozzájárulását csak úgy lehetett biztosítani, hogy az anektálás után megszűnik a danzigi korridor s Németország vissza kapja az általa elszakított területet.

Páneurópa. A páneurópai konferencia szeptember nyolcadikán ül össze Genfben. Az összes aláíró államok elküldik ekkorra delegátusait, hogy a Briand-féle tervet szóbelie megvitassák.

Peru. Ebben a délamerikai államban katonai forradalom tört ki, a kormányhatalmat a katonaság vette át. A forradalmárok azt ígérk a népnek, hogy minden kívánságaikat teljesíteni fogják.

Törökország. Törökország azt követeli Perzsiától, hogy a veszélyeztetett határterületeket igazítsák ki, hogy így a kurd felkeléseknek elejét lehessen venni. A törökök csapatokat vonnak össze a kurdok ellen, akik elsáncolták magukat a törökök ellen. A török külpolitikában változás

lati politikában időszerűtlen, ami azonban nem zárja ki, hogy minden eshetőséggel szemben óvatosság legyen.

(Érdekes, hogy mikor már az egész világ sajtója közölte ezen nyilatkozatot; akkor azután megcáfolták s meg nem történtnek jelentették ki.)

várható. Törökország belép a Népszövetségbe s akkor Angol és Németország felé fog hajolni, Oroszországgal való viszonyát meglazítja s felmenti magát az oroszoknak tett azon ígérete alól, hogy a Népszövetségbe nem fog belépni.

Argentina. A perui győztes forradalom hatása alatt egész Argentínában forradalmi mozgalom indult meg a jelenlegi kormány ellen, mert a kongresszus tagjai már régen nem voltak összehíva. De La Campa igazságügyminiszter figyelmeztette Irigoyen elnököt, hogy a nép nagyrésze, valamint sok magasrangú katonai személyiség nincs vele megelégedve s ezek forradalmi tevékenységet fejtenek ki, amely mindennap kirobbanhat. A kongresszust most szeptember 8.-ára összehívták.

Németország. Németországban olyan jelenségek mutatkoznak, hogy ott az orosz-barát politika jut tulsúlyra. Az orosz szovjet nyíltan támogatja a német nemzeti pártot s a szovjet befolyás már is több irányban látszik érvényesülni. Ha sikerül megbuktatni a német demokráciát, akkor nagyon könnyen katonai diktatura léphet életbe. Franciaország mindezt élénken figyeli.

Az Egyesült Államok kormánya tiltakozott Peru köztársaság új kormányánál. A tiltakozó jegyzék tartalma az, hogy az el távolított kormány tagjain nem szabad halálos boszút állani s a régi rezsím embereit meg kell kímélni a boszuálló ítéletek hozatalától.

Bulgária. A szófiai angol követ felkereste Burov bolgár külügyminisztert s felhívta, hogy Bulgária érdekében, de a Balkán érdekében is fordítsa teljes figyelmét a makedon forradalmi szervezetekre és akadályozza meg ezeknek a szervezeteknek a működését, melyek valósággal államot alkotnak az államban. Megjegyezte a követ azt is, hogy Anglia egyébként is mindent megtesz, hogy megakadályozzon egyes konfliktusokat, amelyek felmerülhetnének Jugoszlávia és Bulgária között a macedon merénylet miatt.

Csunya tüntetés volt hétfőn szept. 1-én Budapesten.

A szociáldemokrata munkásoknak a munkanélküliség kérdésével kapcsolatban rendezett tüntetése véres zavargássá sülyedt a Városligetben és a hozzá vezető utakon. Délig türethetően ment a tüntetés, de délben az Oktogon megtelt következetesen oda igyekvő munkás tömeggel. A Boráros-tér felől újból nagy tömeg akart az Andrássy uton; a Városligetbe jutni (az Oktogonon át). A rendőrség ezeket a fenti ok miatt a Dohány utcába irányította, hogy a zsúfolásig megtelt Oktogont elkerüljék. E rendőri intézkedésbe nem egyezett bele a tömeg. Összetűzésre került a sor, aminek az lett vége, hogy a lovas rendőrség szétszórta az Oktogon felé követelőzőket.

A Dohány ucca felé menekülők a Dembinszki uccába tértek s ott a kirakatokat kezdték fosztogatni, a Benczur utcában a tolvajok a villákba hatoltak s fosztogattak. A katonaság mindkét utcából kiűrtette az embertömeget; igaz, hogy a Dembinszki utcába két páncél-autót is kellett kirugtatni.

Az Aréna uton egy szenes kocsi jött. A tömeg a szénnel dobálózni kezdett a rendőrökre, akik erre kardlapoztak. Csakhamar dr. Klár Zoltán és Deák Lajos érkezett a dobálózókardlapozó helyre és arra kérték a főkapitányt és annak helyettesét, hogy ne kardlapoztassanak s azután a tömegbe mentek, hogy a felizgult kedélyeket csillapítsák. Ámde a tömeg még mielőtt ezek az urak szóbafoztak volna felborították az autót, követket dobáltak feléjük... s máris véres fejjel, összetépett ruhával támogatták őket a legközelebbi nyugodtabb helyre, ahonnan dr. Klár azonnal be kellett szállítani a Parkszena-tóriumba. Az autót összetörték, felgyújtották.

A tömeg gyűlésezni akart. A vezetők azt mondták: „Oszoljanak szét, mert nincsen engedély gyűlés tartására.” Közben megérkezett autón egy francia újságíró, magyar kísérelőjével. A tömeg ezt is megtámadta. Az újságírók valahogy elmenekültek, de az autót hasznavehetetlenné tették. Az amerikai újságírókat is megfutamtították, az autótaxiukat lefoglalták. Berényi újságírókat szemendobták. Weingruber-féle éttermet össze-vissza zúzták. Megsokalva a dolgot katonák, géppuskások, páncélautók, szomorúan vonultak fel. A rendőrök több ízben attakot is intéztek a helyéből megmozdulni nem akaró tömegre... közép volt a felelet. Ekkor ért ki Peyer Károly szociáldemokrata főszemélyiség s országgy. képviselő, és igyekezett a romboló tömeget csillapítani. A tömeg egy része botokkal ellene fordult; ő persze védekezett az ütések elől. Csakhamar a szociáldemokrata munkásokból alkotott testőrök fogták körül Peyert s csak nagy nehezen bírták kivonszolni a tömegből.

Az autobuszokat, villamos kocsikat felburogatták, Magyarország című lap szerkesztőjét megverték, ablakokat törtek. Már du. 3 óra lehetett mire a belterületen a rend helyre állt.

A tüntetésnek 331 sebesültje van, akik közül harminc súlyosan sebesült és ezek közül egy meghalt. 180 embert a rendőrség elé állítottak és megindították a bünvádi eljárást. (Mi lesz még, ha a megélhetés a közeli időben még súlyosabb lesz, mindenkinek tüntetni kell?)

Bolgár komitácák törtek be a romániai határon.

Nemrég egy vasárnap éjjel egy bolgár komitációs banda betört a román határon közvetlenül Turtukalj mellett. Megtámadták a határőrséget s súlyosan megsebesítettek egy román altisztet, aki súlyos sebe dacára a banda vezért revolverével lelőtte, egy másik komitácist megsebesített. Széleskörű vizsgálat indult meg, hogy a meg-megismétlődő komitációs betöréseket megakadályozhassák.

gasban nem ütközik bele semmibe sem. Csak az a fő, hogy tiszta legyen a levegő, látni lehessen; a szelek, a viharok ma már nem csinálnak legyőzhetetlen akadályt. A repülés nagy biztonságot nyújt a légi utasoknak.

Azonban, akár milyen gyönyörűnek van is beállítva a repülés, az emberiség zöme még mindig nem repül. Valahogy mégis csak biztonságosabbnak tartja a földön járó közlekedési eszközöket s nehezen szánja rá magát a legtöbb ember arra, hogy beüljön a repülőgépre. Ehhez eddig még mindig valami különös bátorság kell. Nem akaródzik az embernek eltávolodni az anya földtől, mert a bizonytalanság érzése annyira erőt vesz az emberen, hogy elmegy a kedve a reptől. A repülőgépek szállodogálását még mindig bizonyos elfogultsággal szemléljük, ám azért örömről telik benne. Pedig ha jól vesszük a dolgot, a szárazföldi, meg a vízi utazásoknál nem történik sok baj? Csak úgy, mint a repülő gépeknél!

A német áviatika most arra törekszik, hogy az emberekben a repülés iránt bizalmat keltsen, a biztonság érzését megerősítse. Ezt pedig csak nagy, hatalmas, óriási gépekkel lehet elérni.

HIREK.

HETI NAPTÁR

1930. SZEPTEMBER hó 30 nap 37 hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
7 Vasár.	13 Regina	Regina
8 Hétfő	Hls B. Asszony	Maria geb.
9 Kedd	Gorgoniusz	Gorg.
10 Szerda	Miklós	Jodokus
11 Csüt.	Protusz, Jai	Produs
12 Péntek	Mária sz.	Syrus
13 Szomb.	Maternusz	Maternus

Vásárok:

8. Tisina, 9. Turniscse, 10. Puconci.

Időjárás:

Tartós szép idő. Néha erősebb szelekkel. Fokozatos hűvösödés.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	175—
"	Rozs	"	130—140
"	Zab	"	170—
"	Kukorica	"	130—
"	Köles	"	180—200
"	Hajdina	"	140—
"	Széna	"	60—80
"	Bab cseres.	"	400—
"	Vegyes bab	"	325—
"	Krumpli	"	35—50
"	Lenmag	"	480—500
"	Lóhermag	"	1000—1400
Bika	8—	9—	10— 11—
Üsző	8—	9—	10— 10'50
Tehén	4—	6—	10—
Borju	10'50	11'50	11— —
Sertés	13—	13'50	
Zsir I-a	29—	30—	
Vaj	35—	40—	
Szalonna	23—	25—	
Tojás 1 drb.	0'85		

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9'1275 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt 5530 Din-t
100 Pezoért (Urug.) " " 4500 "
100 Márkáért " " 1330 "
100 Frankért (Páris) " " 219 "
100 Pengőért " " 990 "
100 Schil. (Bécs) " " 798 "
100 Cseh kor. " " 168 "

— Esküvő. Jónás Erzs. M. Szobota és Dr. Alibert Brodár ormoszi borkereskedő f. é. aug. 30.-án a murszka szobotai kath. templomban házasságot kötött. Fogadja az új pár őszinte szerencsekívánatainkat.

— A muszka-szobotai polgári kör folyó évi augusztus hó 15.-én tartotta meg az első nyári táncmulatságát a Bánfi vendéglőben, amelynek tiszta jövedelmét a „Szegényotthon” javára engedte át. A mulatság — hálal a t. közönségünknek, nagyon látogatott volt. Felülfizettek: Stevancsec Nándor 30, Gáspár Josip 10, Heimer Oszkár 10, Faflik 5, Siftár Károly 40, Brumen Jóska 5, Meolic Jóska kávé 10, Nemecz Janez vaskereskedő 70, Hahn Izidor 25, Hahn Pali 5, özv. Kardos Józsefné 10, Meszarics Stefan 15, Árvai Vince 90, Czvetko Lajos 45, Ratkol Tivadar 20, Péterka Rezső 50, Rítuper Lajos 5, Bencsec Franc 10, Cvetics Janez 5, Perkics Josip 5, Ursulesku Peter 25, Adanics Ivan 10, Ligeti Anton 10, Fridrich Stefan 20, Kemény Marko 10, Loncsár és Dr. Bratina 30, Fürst Aladár 20, Jónás Janez 5, Nemec szabó 5, Vukán Géza 10, Fliszár Josip asztalos 10, Schöck Samu 5, Fliszár Ivan 5, Kukul Károly 5, N. N. 15, Vályi Zsiga 5, Horváth Josip 5, Skrilcz Aladár 5, Zsilavecz Imre 200, Fliszár Rezső 45 dinárt. Ugy a felülfizetőknek, mint azoknak, akik a nemes cél érdekében az egyület bármiképen támogatták, leghálásabb köszönetet mond a vezetőség.

— Esküvő. Rotdeusch Ivan m. szobotai nyomdászsegéd és Gorcsán Ida Murska Sobota augusztus hó 30.-án tartotta meg esküvőjét a helybeli evang. templomban. Sok szerencsét kívánunk a fiatal párnak!

— 1700 almafa kerül elosztásra főleg a jégverte vidékekre; de főként értetődik, hogy más gazda is kaphat, ha (mindenik) a községi előjárónál jelentkezik. A facsemeték a rakicsáni

Uszó város a levegőben.

Irta: PREK MÓRICZ.

Mikor a múlt század ötvenes éveiben Jókai kiadta „Jövő század” című regényét, bizony nem valami nagy tetszést aratott vele. A bírálója Gyulai Pál egyenesen azt mondta rá: „Móric, Móric, de sok bolondságot írtál össze ebben a regényedben! Kár volt kiadnod!” — Fűts be vele inkább!

Ugyan mit szólna ma néhai való jó Gyulai Pál bácsi, ha úgy körülnézhetne egy kicsit a mostani világban? Micsoda törpeség a Jókaitól elképzelt repülés s az ő repülőgépei milyen csekély gyermekjátékok a mai repülő monstrumok mellett? Pedig amit Jókai akkor az ő ragyogó elmejével elképzelt, az mind valóra váltott!

Hol tartanak ma már az emberek a repülés terén? — Micsoda eszközökkel rendelkeznek már? S mind ezen most már nem is csodálkozunk. Megszokott dolog. Az ember meghódította a levegőt is. Nagy diadal ez, büszkeséggel lehet rá gondolni! Ma a leggyorsabb közlekedési eszköz a repülőgép, az tagadhatatlan. Az ő utjain akadályok nincsenek, ott a ma-

Legujabban dr. Dornier német mérnök épített egy nagy típusú repülőgépet, amely az eddigi legnagyobb repülőgépeknél ötszörte nagyobb. A gépet tizenkét motor hajtja, 6300 lóerővel, 22.000 font súlyt bír el s több mint száz utas helyezkedhetik el rajta kényelmesen, mert utas fedélzete 50 méter hosszú. Óránkint 150 kilométert haladhat. A német mérnök abból az elvből indult ki, hogy a gép nagysága növeli a biztonságot s az utazás minden tekintetben gazdaságosabb, mint a kisebb, vagy pláne az egészen kicsiny gépeken.

A kis gépeken a legtöbb baj abból származik, hogy a pilótának repülés közben igen sok teendője van. Kormányoz, kezeli a műszereket, az időjárást figyeli, a szelek irányát kíséri nagy gonddal, ha géphiba esik, menet közben. Nagyon sok dolog az egy embernek, könnyen kimerül az illető. A motornak pedig szünet nélkül dolgoznia kell teljes erővel, mert ha hiba esik, kényszer leszállás esete forog fenn, amiből sok baj származhatik.

Dornier mérnök gépén a Do. X.-en a munka megoszlik. Nem egy személyre hárul a munka, hanem töb-

ben dolgoznak s a parancsnok intézkedése szerint mindenki végzi a maga dolgát. A motorok sem fognak teljes erővel dolgozni s ha esetleg hat szüntetné meg is a munkát, hat mindig dolgozik, baj nem lehet. De ez valószínűtlen eset. Tűzveszélytől sem kell félni, mert az olaj és benzin tartályok a gép legtávolabbi részén vannak elhelyezve.

Hogy ilyen kolosszális nagy gép sokkal gazdaságosabb is, az könnyen érthető. Az eddigi repülőgépek alig vihettek magukkal számottevő terhet, míg a Do. X. minden nagyobb megterhelés nélkül 22.000 fontnyi szállítmányt vihet magával. Dornier mérnök szerint oly biztonságot nyújt ez a kolosszális repülőgép, ez a „repülő hajó”, ez a „levegőben uszó város”, hogy ennek kapitányára, tisztikarára, egész sereg szakemberére mindenki bizalommal tekinthet s minden aggodalom nélkül helyet foglalhat a gépen.

A jövő fogja megmutatni, hogy a gyakorlati életben hogyan válik be a zseniális német mérnök alkotása:

és kapellai faiskolából származnak. (Sr. načelstvo M. Sobota 6494/5 27. avg. 1930.)

— **Voronoff, vagy Steinach működött? avagy valaki tévedésből cserélt.** Szept. 1.-én du. 1 óra tájban Novák Szidonia murszka szobotai cukrászdája előtt hagyta két új keréssel és új sárfogóval ellátott öregebb keletű 276425 számú Puch biciklijét a cukrásza. Alig hogy bement a helyiségebe, máris visszatért, hogy a kerékpárjával valamire elkarikázzék. Ámde csodák csodája . . . nem hitt pusztán szemének, szemüveget rakott eléjük . . . és mégis úgy van . . . az öreg kerék megifjult. Nemcsak a két kerék új rajta, hanem megújodott annak minden porcikája. Vadonat új gép. Csak az a baj, hogy nem Puch gyártmány, jó lesz, Steinach vagy Voronoff ur, avagy valamelyik kuruzsló ur, a kerekeket ügyesen visszacserélni, mert a cukrász ur álhatatosan ki akar tartani a régi masinája mellett s nem hajlandó kerékpárját kicserélni máséval.

— **A következő bikatulajdonosok kaptak tenyészbika tartási segélyt:** 1.) jutalom 1500 Din: Lengen Miklos Norsinci és gornja-lendavai uradalom. 2.) jutalom 1400 Din: Benko József M. Szobota. 3.) jutalom 1200 Din: Rakicsáni uradalom, Benko József M. Szobota, Obál Ferenc Moscsanci, Celic János Gorica, Kühr János Puconci, Benko József M. Szobota, Szerec János Kupsinci, Kovács József Proszjenjakovci, Hári Mihály Szelo. 4.) jutalom 1000 Din: Legen Miklos Norsinci, Vukán Ferenc Márkisavci, Benko József Macskovci, Barbarics Gregor Sebeborci, Leposa Stefan Puconci, Kolosa János Puconci, Podleszek Kata Szodisinci, Skrabán Alojz Sztrukovci, Obál Jenő Pertocsa, Kovács József Proszjenjakovci, Kühr József Tesanovci, Hári János Krizsevc, Počák József Domanjsovc, Gábor Román Hodos. 5.) jutalom 500 Din: Meszarics Stefan Bákovci, Titán Janez Csernelavci, Benko Franc Vescica, Fliszár Kálmán Tisina, Búcs Mihály Szerdica, Bencik József Mlajtinci, Banfi Matyás Krnci, Varga Sándor Szrediscse, Fartelj Franc Tesanovci, Luthár István Krizsevc és Lanjsceek István Veliki Dolenci.

ORSZÁG-VILÁG.

— **A csehszlovák hadgyakorlaton nagy szerencsétlenség történt.** A csehszlovák hadsereg Szlovenszkóban hadgyakorlatot tartott, amelyre elment Masaryk köztársasági elnök is. A hadgyakorlat Léva alatt a Garam folyó mentén folyt s egy helyen az egyik hadsereg egy részének át kellett menni az utazások által vert ponton hidon a Garam folyó balpartjára. A ponton hid az átvonuló katonák alatt leszakadt s a rajta levő katonaság a folyóba esett. A katonaság közül 30–40 fulhatott a vízbe, sokan súlyosan megsebesültek. A való igazságot azonban nem lehet meg tudni. A szerencsétlenség hírére a köztársasági elnök a hadgyakorlat folytatását beszüntette.

— **Az André-expedíció.** Ezelőtt harminchárom évvel indult az André expedíció — három ember, — az északi sarkra tudományos kutatások céljából léghajón. Akkor ez a léghajó ott az örök jég hazájában nyomtalanul eltűnt. Most dr. Horn, norvég geológus járt azon a vidéken s megtalálta André és társait a jégbe fagyva s megtalálta az expedíció felszerelését és tudományos eszközeit s naplóját is. A holttesteket most ugyanaz az ágyunaszád hozza haza, mint amelyik északra vitte annak idején az utasokat. Egész Svédország kegyelettel várja az André expedíció megtalált holttesteit, amelyeket Tromsöben bebalzsamoznak és Stokholmban fognak ünnepélyesen eltemetni. Az expedíciót norvég tudós találta meg norvég területen, mégis a norvégek készségesen átengedtek mindent André hazájának: Svédországnak.

— **A kínai éhínség.** Az amerikai segélymissziók egymás után küldik haza jelentéseiket Kínából s olyan éhínségről számolnak be, amilyenről eddig fogalom sem volt. Ebben a sűrű lakosságú országban volt már éhínség gyakran, de a mostanéhoz hasonló még soha. — És hogy ily borzalmas arányokat öltött a nyomorúság Kínában, annak nagy elősegítője volt a sokáig tartó polgárháború kívül az idején rettenetes szárazság is. A missziók jelentéséből megtudják, hogy egy huszonezer lakost számláló faluban már csak nyolcszázan élnek, a többi éhenhalt. Sian városban egy hónap alatt négyezer ember halt éhen, Nyolc-tízezer lakost számláló helységek teljesen üresek. Sok helyen a katonák veszik el erővel a megmaradt lakosság silány élelmiszerét, mert ők is éheznek. A jelentés azzal végződik, hogy Északkeletben a legutóbbi hónapok alatt kétféle ember pusztult el éhen.

— **Nagy repülőgépszerencsétlenség.** A csehszlovák repülőgépjárat egy utasszállító repülőgépe Iglo fölött viharba jutott s kényszerleszállást kellett végeznie. — A leszállásnál a gép oly szerencsétlenül érte a földet, hogy a motor felrobbant s a bentülők közül tizenegyen meghaltak. Két utas sérülése életveszélyes. Sedlar Jean, a gép pilótája indulás előtt megjegyezte „Péntek van s a gépen tizenhárman vagyunk, félek, hogy valami baj ér bennünket.” — Sejtelmé valóra vált, a babona szerencsétlenséget hozott.

— **Berlinben összeütközések voltak a rendőrség és a tüntető tömeg között.** A múlt vasárnap Berlin több városrészében összeütközések voltak a választási agitáció folyamán nemzetli szociálisták, kommunisták és a rendőrség között. A zavargásoknak több súlyos sebesültje van. Hetvennyolc embert a rendőrség letartóztatott.

— **Akit a Duna közepén fogtak el.** Budán egy rendőr üldözőbe vett egy gyanús külsejű fiatalembert. Annak, — miután megállani nem akart, más választása nem volt mint a Dunába ugrani. A rendőr utána ugrott s a már a Duna közepén haladót elfogta.

— **A Memeli világító toronynál** egy mechanikust elragadt a tenger. Hármán csónakon a megmentésére siettek, de a csónak felborult s mindnyájan a tengerbe veszttek.

— **Elsikkasztották a rokkantak pénzét.** A beográdi rokkant egyesület ellen már régebben panaszok merültek fel s ezért a szociálpolitikai miniszter Tomasevics Nikola nyugalmazott tábornokot kormánybiztosnak nevezte ki az egyesület élére, — egyúttal megbízta, hogy az egyesület ügyvitelét vizsgálja meg. — A vizsgálat következtében a miniszter az egyesület egész választmányát és vezetőségét azonnal felfüggesztette. — Az egyesület elnöke Lazarevics nyug. alvez. sorozatos visszaéléseket követett el. Saját céljára felvett az egyesület pénztárából 24.000 dinárt. Milosevics György pénztáros felvett a Szt. György alpból 100.000 dinárt, hogy ossza szét a rokkantaknak s ő az egész összeget elsikkasztotta. Kapott a vezetőség Öfelségétől s más magasrangú személyektől öt és fél millió dinárt s ebből az igazgatóság a felét a rokkantakra fordította a többi magának tartotta meg. Még számos eset derült ki, melyekkel a rokkantakat óriási összegekkel károsították meg. A bünvádi eljárás megindult a felelős személyek ellen.

— **Nem akarja eltemetni a feleségét.** Düsseldorfban egy előkelő kereskedő már nyolc hét óta tartogatja fiatal feleségének bebalzsamozott holttestét a lakásán s nem akarja eltemetni. Most a rendőrség avatkozott a dologba s ha szükséges lesz, a halottat erőszakkal is el fogják temetni.

— **Robbanás egy virginiai puskaapor gyárban.** Norton községben negyven hordó használhatatlan puskaport kellett elégetni. A munka közben robbanás történt s tíz munkást darabokra szaggatott a puskaapor ereje. — Tehát mégis használható lett volna.

— **Félmilliárd lei adó eltitkolás.** Románia legnagyobb petroleum vállalata már 1924 óta adó eltitkolást követett el s az eltitkolt adó összeg meghaladja a félmilliárd leit.

— **Egy volt angol miniszter tragikus halála.** H. King. nemrég Anglia bányászati minisztere leányával és vendégeivel — összesen tizen, — csónakkirándulásra mentek a tengerre. Viharba kerültek s a szélvész egy sziklára sodorta őket, ahol mindnyájan elpusztultak.

— **A Zeppelin a Népszövetség ülészése alatt szept. 14.-én** Genfben megy s a delegátusokat séta utazásra fogja fölvenni.

— **Merénylet Románia legforgalmasabb vasuti fővonalán.** A Bukarest-ploesti vonalon, ahol az egész expressz és gyors forgalom bonyolódik le, ismeretlen tettesek átfűrészttek a vasuti sineket. A merényletet öt egyén követte el, de még ide-

je korán elmenekültek. Ha észre nem veszik a bajt, akkor a legborzalmasabb katasztrófa következhetett volna be.

— **Egy német pilóta Amerikába repült.** Gronau német pilóta a legnagyobb csendben elindult oceáni útjára s szerencsésen meg is érkezett Amerikába. Újskóciában, Veensportnál szerencsésen földet ért s innen fog tovább repülni az amerikai szárazföld fölé. Az utas 130 kilométer óránkénti sebességgel haladt útjában.

— **Tömeges gombamérgezés.** Pomerellen lengyelországi városban sok beteg jelentkezett gyomorfájással a kórházban. Az orvosok gombamérgezést állapítottak meg s a veszélyes baj következtében egy hét alatt 27-en haltak meg gombamérgezésben.

— **Sincero pápai legátus elutazott Budapestről.** A pápa delegátusa óriási ünneplő közönség sorfala között ment a déli vasúthoz s általában egész Magyarországon mindenütt a határon oly nagy ünnepélyességgel búcsúztak tőle, mint aminővel érkezésekor fogadták. A legátus Triesztbe, majd onnan tovább Rómába utazott — Elutazott Budapestről Hlond Ágoston Lengyelország biboros hercegprimása is, ki utközben a szombathelyi püspök vendége is volt. A lengyel biboros szintén résztvett a Szent Imre és Szent István ünnepségeken. — John F. Nol amerikai püspök az ünnepek után Budapestről az Alföldre utazott s a csanádi püspök kíséretében látogatta meg az alföldi magyarságot, azután visszatért Budapestre.

KINO V M. SOBOTI

V NEDELJO, 7. septembra
popoldne ob 3 uri in
zvečer ob 8 uri

BARUN FRANJO TRENK

Galantne pustolovine našeg
Casanove na dvoru carice
Marije Terezije. U 7 činova.
U gl. ulog. Lil Dagover,
Svetislav Petrovič.

VSTOPNINA:

I. prostor 12 Din., II. prostor
10 Din. in III. prostor
5 Din.

Lastnik:

DITTRICH GUSTAV.

Torma.

Érdeklődés.

„Hallom pajtás, hogy meg-nősültél! — Igaz? —
„Tökéletesen igaz, pajtikám!”
„Ugy gratulálok! No, és persze szerelemből!”
„Ah, a fenéket! — Debrecenből!”

Hasonlóság.

Az újszülött kis babáról jegyzi meg valaki:
„Erdekes, ez a kis csöpp-ség máris a nagy szülőire hasonlít!”
„Hogy-hogy?”
„Hát épen olyan kopasz, mint a nagyapja, — s ép olyan fogatlan, mint a nagyanyja!”

Jól tudja.

A diák történelmet tanul. — Egyszer csak megkérdezi az édes apját, aki az íróasztalnál dolgozik:
„Édes papa! Mit jelentenek itt a történelemben a nevek mellett ezek a számok? Például 1538—1552.-ig?”
„Azok bizonyára telefon számok fiacskám!”

SPORT.

A helybeli Mura sportklub vigalmi bizottsága e hó 7.-én, vasárnap délután a „Korona” szálloda és kávéház helyiségeiben sportmulatságot rendez. A vigalmi bizottság agilis vezetősége minden lehetőt elkövetett, hogy a mulatság — régi tradícióhoz híven — fényesen sikerüljön.

Sport hírek:

Futball.

A ljubljana-i futball-alszövetség sorsolása következtében Mura futball csapata e hó 18.-án játszik Šoštanj csapatával, míg e hó 21.-én Ptuj legénységével. Az előbbi itt lesz lejátszva Dr. Planinšek ismert maribori szövetségi bíró vezetésével, az utóbbi pedig Ptuj-ban, ahol Frankl fog bíraskodni. A szövetség döntése értelmében e hó 6.-ig futball-tilalom van országunkban.

Bern: Ujpest—Ambrosiana (Milano) 1:1 (0:1).

A két csapat harmadik összecsapása is csak eldöntetlen eredménnyel. Ruoff bíró rendkívül nyomta a magyar csapatot.

Budapest: Ferencváros—Fall River 6:2 (3:0).

Ferencváros iskolajátékkal, könnyen győzte le az északamerikai bajnokcsapatot.

Hazena:

E hó első felében tartják meg Prágában a III. hölgy-olimpiást. A jugoszláv válogatott hazena csapatban Cimperman Marica (Mura) játszik kapust.

Atlétika.

ASK Primorje, Ljubljana e hó 6. és 7.-én nemzetközi atlétikai versenyt rendez, amelyen magyar, német, osztrák és cseh atléták is részt vesznek.

Vizipoló.

Az Európa vizipoló torna bajnokságát Magyarország csapata nyerte el. Utána Németország, Belgium, Franciaország, Anglia és Svédország következik.

Tennisz.

SK Mura csapata e hó 7.-én mérkőzik Radkersburg csapatával. E hó 8.-án pedig Ptuj csapata lesz az ellenfele. Mindkét mérkőzés Mura pályáján lesz.

Kerékpározás.

Mura sportklub e hó 7.-én délután 3-kor érdekesítő kerékpár-versenyt rendez Murška Sobota—Gederovci—Murška Sobota vonalon. Nevezési díj személyenként Din 5. Benevezni e hó 7.-ig lehet Lovšin kir. közgyűzőnél a Mura elnöknél. A verseny győztese értékes serleget kap.

Közgazdaság.

Hogyan kell a háború előtti osztrák-magyar koronatarozásokat fizetni?

Hivatalos közlemény a fizetés módzatáról.

Miután a külügy, pénzügy és kereskedelemügyi miniszterhez sokan fordultak felvilágosításért arra vonatkozólag, hogyan kell a háború előtti osztrák-magyar koronatarozásokat rendezni, az Avala ügynökséget illetékes helyen a következők közzétételére hatalmazták fel:

A jugoszláv és magyar állampolgárok közötti magántermészetű, 1919. január 15. előtti időkből származó osztrák-magyar korona értékű követelések és tartozások rendezéséről szóló, Beogradban 1928 február 22-én a jugoszláv és magyar delegátusok által megkötött és a Szluzsbene Novine 1930 március 13-i 58. számában megjelent konvenció értelmében a reláció 0.25 dinár = egy volt osztrák koronával. A tartozások és követelések kamata 5 százalék, kivéve, ha a szerződő felek más kamatban meg egyeztek. Késedelmi kamatot nem kell fizetni, ha az adós 1930 szeptember 12-ig kifizeti tartozását, kivéve, ha a késedelmi kamat ügyében nincs más megállapodás a szerződő felek között.

A betétkönyveket 1931. március 13-ig kell benyújtani az adós pénztézeteknél.

Ezen tartozások fizetését a hitelezők és adósok közvetlenül is elintézhetik a konvenció értelmében.

Az olyan hitelek, amelyek jelzálog alapjai lehettek volna, a községek hitellevelei és értékpapírok (községi-, szőlők feljavítására kibocsátott-, sorsjegy-papírok, ármentesítő társulatok zálogpapirjai), ha az 1898 évi XXVIII. t. c. 70. paragrafusa alapján bocsájtották ki őket, szintén a konvenció alá esnek.

A jugoszláv állampolgároknak joguk van fenti papirokból eredő tartozásaikat azokkal kifizetni, mégpedig a zagrebi Jugoszláv Union Bank, vagy a Szrpszka Banka után.

Az érdekeltek ez uton is figyelemztetnek arra, hogy tartozásaikat csak a fent közöltek alapján rendezék és semmiféle más követelést (mint közvetítési díj stb.) ne teljesítsenek.

Jugoszláv szőlő Lengyelországban. A lengyel köztársaság kormánya értesítette a jugoszláv gazdasági köröket, hogy kétezer ötszáz tonna jugoszláv szőlő behozatalára adott engedélyt a jugoszláv szőlőtermelőknek.

Bánát kevesebb gabonát fog exportálni, mint tavaly. A tavalyi terméshez viszonyítva az idén 530 ezer métermázsával kevesebb a termés, annak dacára hogy nagyobb bevetett terület van a tavalyinál. A kivitel száz-ezer métermázsával lesz kevesebb mint tavaly és 172 millióval kisebb lesz a pénzérték amit a kukoricáért a Bánát kapni fog az idén, hacsak időközben a kukorica ára lényegesen nem fog emelkedni.

A magyar földművelésügyi minisztérium tilalmi rendelete következtében okozott károkat összeírják. A szőlőtermelőket eddig fél millió dinárra tehető kár érte s most a jugoszláv földművelésügyi minisztérium a magyar kormánytól ezen kár megtérítését követeli. — Jugoszláv felfogás szerint az így okozott kárért a magyar kormány felelős s az ő intézkedése okozta azt is, hogy legutóbb a jugoszláv szőlőkivitel a legminimálisabbra csökkent.

MODERNI AUTO!!

NOVA

AUTOTAKSA!

TRAUTMANN FRANC

MURSKA SOBOTA.

Telefon broj: 30.

MODERNI AUTO!!

Eladó más vállalkozás miatt jó karban levő 2 tonnás Austro Fiat 35 PH. **teherkocsi.**

Bővebbet: PREKMURSKA TISKARNA Murska Sobota.

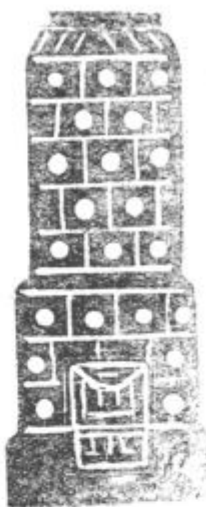
Nova AUTOTAKSA

vozi vsak čas in vsaki smer.

SOLIDNE CENE!

JURIJ SURIČ, MURSKA SOBOTA
Lendavska cesta 22. 4

Prva stalna

največja i najfalejša

zaloga z

zidanimi pečmi

i ploščami

za štedilnike

(Kachel für Sparherd)

raznovrstne kvalitete v

velkoj izbiri

se nahajajo

v trgovini galanterije i železnine

GUSTAV DITTRICH-a
v MURSKOJ SOBOTI.

Rádiók

rádió alkatrészek

akkumulátorok

legjobb **Kerékpárok**

világhírű **Varrógépek**

jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és géphereskedésében

Murska Sobota.

Iskolai könyvek

és iskolai szerek nagy választékban kaphatók

HAHN IZIDOR

papirkereskedésében

MURSKA SOBOTA.

Kiadó

a Lendavska cesta legforgalmasabb helyén egy vagy két

üzlethelyiség.

Cim Prekmurska Tiskarnában

Aki házat birtokát eladni akarja, vagy lyet venni akar.

forduljon ingatlan forgalmi iroda képviselőjéhez A BACSICS, Dol. Lendava, Glavna ulica 18. Képviselőség meg van bízva több kisebb és nagyobb birtok eladásával Prekmurje legszebb helyén elsőrendű szántófölddel réttel az összes szükséges épületekkel és felszerelésekkel, igen mérsékelt áron. Azonkívül meg van bízva több vendéglő kereskedés, szőlőbirtok eladásával. 1

Terjessze és olvassa a „Muravidék“-et!